C/2025/655

10.2.2025

# RÅDETS REKOMMENDATION

## av den 21 januari 2025

## om godkännande av Estlands nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan

(C/2025/655)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR UTFÄRDAT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 121,

med beaktande av förordning (EU) 2024/1263, särskilt artikel 17,

med beaktande av kommissionens rekommendation, och

av följande skäl:

**ALLMÄNNA ÖVERVÄGANDEN**

(1) EU:s reformerade ramverk för ekonomisk styrning trädde i kraft den 30 april 2024. De centrala delarna av EU:s reformerade ramverk för ekonomisk styrning utgörs av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning ([1]), tillsammans med den ändrade förordningen (EG) nr 1467/97 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott ([2]), och det ändrade rådsdirektivet 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk ([3]). Syftet med ramverket är att främja sunda och hållbara offentliga finanser och en hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar samt förhindra alltför stora offentliga underskott. Ramverket främjar också nationellt ägarskap och har en större medelfristig inriktning, i kombination med ett mer effektivt och enhetligt säkerställande av regelefterlevnad.

(2) I centrum för det nya ramverket för ekonomisk styrning står de nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer som medlemsstaterna lämnar in till rådet och kommissionen. Planerna ska uppfylla två mål: dels i) bland annat säkerställa att den offentliga skulden senast vid anpassningsperiodens slut följer en sannolikt nedåtgående bana eller ligger kvar på en sund nivå och att det offentliga underskottet minskas till, och ligger kvar på, en nivå under referensvärdet på 3 % av BNP på medellång sikt och dels ii) säkerställa ett genomförande av reformer och investeringar som svar på de främsta utmaningarna fastställda inom ramen för den europeiska planeringsterminen och hantera EU:s gemensamma prioriteringar. Varje plan ska därför innehålla ett medelfristigt åtagande om en nettoutgiftsbana ([4]) som i praktiken fastställer en budgetrestriktion under planens löptid, dvs. fyra eller fem år (beroende på valperiodens normala längd i medlemsstaten). Planen ska dessutom redogöra för hur den berörda medlemsstaten kommer att säkerställa genomförandet av reformer och investeringar som svar på de främsta utmaningarna fastställda inom ramen för den europeiska planeringsterminen, särskilt i de landsspecifika rekommendationerna (inbegripet, i tillämpliga fall, utmaningar i samband med förfarandet vid makroekonomiska obalanser) och hur medlemsstaten kommer att hantera unionens gemensamma prioriteringar. Perioden för finanspolitisk anpassning löper över fyra år och kan förlängas med upp till tre år om medlemsstaten åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar som uppfyller kriterierna i förordning (EU) 2024/1263.

(3) När planen har lämnats in ska kommissionen bedöma om den uppfyller kraven i förordning (EU) 2024/1263.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Rådets förordning (EU) 2024/1264 av den 29 april 2024 om ändring av förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och klargörande av genomförandet av förfarandet vid alltför stora underskott (EUT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Rådets direktiv (EU) 2024/1265 av den 29 april 2024 om ändring av direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk (EUT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2 i förordning (EU) 2024/1263, dvs. offentliga utgifter efter avdrag för i) ränteutgifter, ii) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iii) utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, iv) nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, v) konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt vi) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

(4) Rådet ska, på kommissionens rekommendation, anta en rekommendation för att ange den berörda medlemsstatens nettoutgiftsbana och, i tillämpliga fall, godkänna de reform- och investeringsåtaganden som ligger till grund för en förlängning av perioden för finanspolitisk anpassning.

**ÖVERVÄGANDEN RÖRANDE ESTLANDS NATIONELLA MEDELFRISTIGA FINANS- OCH STRUKTURPOLITISKA PLAN**

(5) Den 11 oktober 2024 lämnade Estland in sin nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan till rådet och kommissionen. Det skedde sedan en förlängning av den tidsfrist som anges i artikel 36 i förordning (EU) 2024/1263 överenskommits med kommissionen med anledning av de skäl som Estland uppgett.

**Förfarande före inlämnande av planen**

(6) Som ram för den dialog som leder fram till inlämnandet av nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer översände kommissionen den 21 juni 2024 i enlighet med artikel 9 i förordning (EU) 2024/1263 en referensbana till Estland ([5]). Kommissionen offentliggjorde referensbanan den 11 oktober ([6]). Referensbanan är riskbaserad och säkerställer att den offentliga skulden senast vid slutet av den finanspolitiska anpassningsperioden och utan ytterligare budgetåtgärder efter anpassningsperioden, följer en sannolikt nedåtgående bana eller ligger kvar på en sund nivå på medellång sikt, samt att det offentliga underskottet minskas till under 3 % av BNP under anpassningsperioden och ligger kvar på en nivå under det referensvärdet på medellång sikt. Medellång sikt definieras här som en tioårsperiod efter anpassningsperiodens slut. Referensbanan överensstämmer i enlighet med artiklarna 7 och 8 i förordning (EU) 2024/1263 även med skyddsmekanismen för skuldhållbarhet och skyddsmekanismen för underskottsresiliens. I referensbanan för Estland anges att nettoutgifterna, på grundval av kommissionens antaganden som låg till grund för den förhandsvägledning som översändes i juni 2024 och med en anpassningsperiod på fyra år, inte bör öka mer än vad som anges i tabell 1. Detta motsvarar en genomsnittlig nettoutgiftsökning på 3,1 % under anpassningsperioden (2025–2028).

**Tabell 1: Referensbana som kommissionen överlämnade till Estland den 21 juni 2024**

| | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | Genomsnitt 2025–2028 |
|---|---|---|---|---|---|
| Nettoutgiftsökning (årlig i %) | 3,3 | 3,3 | 2,9 | 2,9 | 3,1 |

Källa: kommissionens beräkningar.

(7) Estland och kommissionen förde i enlighet med artikel 12 i förordning (EU) 2024/1263 en teknisk dialog i september och oktober 2024. Dialogen handlade främst om den nettoutgiftsbana som Estland förutser (inklusive tillgången till offentligfinansiellt utrymme) och dess underliggande antaganden (särskilt en annan utgångspunkt för de offentliga finanserna, BNP-prognoser och BNP-deflatorn) samt om de reformer och investeringar som planeras för att hantera de främsta utmaningar som fastställts inom ramen för den europeiska planeringsterminen, och om unionens gemensamma prioriteringar om en rättvis grön och digital omställning, social och ekonomisk resiliens, energitrygghet och uppbyggnad av försvarsförmågor.

(8) Den plan som Estland lämnat in innehåller inga uppgifter om en samrådsprocess med relevanta nationella intressenter (inklusive arbetsmarknadens parter) innan den lämnades in.

**Andra relaterade processer**

(9) Den 15 oktober 2024 överlämnade Estland sitt utkast till budgetplan för år 2025. Kommissionen antog ett yttrande om utkastet till budgetplan den 26 november 2024 ([7]).

([5]) Den förhandsvägledning som översänds till medlemsstaterna och till ekonomiska och finansiella kommittén omfattar utvecklingsbanor med och utan en förlängning av anpassningsperioden (fyra respektive sju år). Den innehåller även de viktigaste ursprungliga förhållandena och underliggande antaganden som används i kommissionens ramverk för medelfristiga prognoser för den offentliga skuldsättningen. Referensbanan har beräknats på grundval den metod som beskrivs i kommissionens *Debt Sustainability Monitor 2023* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2~023_en). Den bygger på kommissionens vårprognos 2024 och dess medelfristiga förlängning fram till 2033. Den långsiktiga BNP-tillväxten och åldrandekostnaderna ligger i linje med Europeiska kommissionens och rådets gemensamma åldranderapport från 2024 (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_sv).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#estonia.

([7]) Kommissionens yttrande om Estlands utkast till budgetplan, 26.11.2024, C (2024) 9052 final.

(10) Den 21 oktober 2024 riktade rådet ett antal landsspecifika rekommendationer till Estland inom ramen för den europeiska planeringsterminen ([8]).

**SAMMANFATTNING AV PLANEN OCH KOMMISSIONENS BEDÖMNING AV DEN**

(11) Kommissionen gjorde på grundval av artikel 16 i förordning (EU) 2024/1263 följande bedömning av planen:

**Bakgrund: makroekonomiska och offentligfinansiella förhållanden och utsikter**

(12) Den ekonomiska aktiviteten i Estland minskade med 3,0 % 2023, till följd av en kraftig minskning av exporten och en nedgång i den privata konsumtionen. Enligt kommissionens höstprognos 2024 förväntas ekonomin krympa ytterligare med 1,0 % under 2024, på grund av minskande konsumtion och investeringar samt svag export. Under 2025 väntas BNP i fasta priser öka med 1,1 % i takt med att den utländska efterfrågan på estnisk export långsamt återhämtar sig, även om den inhemska efterfrågan förväntas förbli ganska svag. Under 2026 beräknas BNP i fasta priser öka med 2,6 %, i takt med att den inhemska efterfrågan förväntas återhämta sig, särskilt privat konsumtion och privata investeringar. Under prognosperioden (dvs. 2024–2026) förväntas den potentiella BNP-tillväxten i Estland gradvis öka från 0,1 % 2024 till 0,3 % 2026, främst till följd av en förbättring av BNP i fasta priser. Arbetslösheten uppgick till 6,4 % 2023 och beräknas av kommissionen uppgå till 7,5 % 2024, 7,7 % 2025 och 7,2 % 2026. Inflationen (BNP-deflatorn) beräknas sjunka från 8,1 % 2023 till 5,1 % 2024 och förväntas uppgå till 4,0 % 2025 innan den minskar till 3,3 % 2026.

(13) (13) När det gäller den offentligfinansiella utvecklingen uppgick Estlands offentliga underskott 2023 till 2,8 % av BNP. Enligt kommissionens höstprognos 2024 kommer den att uppgå till 3,0 % av BNP 2024 och stabiliseras på 3,0 % av BNP 2025 och, vid oförändrad politik, även 2026. I kommissionens höstprognos 2024 beaktas det förslag till budget för 2025 som Estlands regering överlämnade till det nationella parlamentet i september. Den offentliga skulden uppgick i slutet av 2023 till 20,2 % av BNP. Enligt kommissionens höstprognos 2024 förväntas skuldkvoten öka till 23,2 % av BNP i slutet av 2024. Den beräknas öka till 24,2 % av BNP i slutet av 2025 och 25,5 % i slutet av 2026. Kommissionens prognos för de offentliga finanserna beaktar bara politiska åtaganden i de medelfristiga planerna om de underbyggs av konkreta politiska åtgärder som är trovärdigt aviserade och tillräckligt detaljerade.

**Nettoutgiftsbana och huvudsakliga makroekonomiska antaganden i planen**

(14) Estlands nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan omfattar perioden 2025–2028 och visar en finanspolitisk anpassning över fyra år.

(15) Planen innehåller den information som krävs enligt artikel 13 i förordning (EU) 2024/1263, med undantag för information om samråd med inhemska intressenter före inlämnande (vilket är ett krav enligt artikel 13 g vi i förordning (EU) 2024/1263).

(16) I planen åtar sig landet att följa den nettoutgiftsbana som anges i tabell 2, vilket motsvarar en genomsnittlig nettoutgiftsökning på 4,7 % under åren 2025–2028. Den genomsnittliga ökning av nettoutgifterna under anpassningsperioden (2025–2028) som anges i planen är högre än den referensbana som kommissionen översände den 21 juni 2024. I planens nettoutgiftsökningsbana utnyttjas det faktum att Estland har ett visst utrymme för en dekonsolidering av de offentliga finanserna, vilket inte återspeglades i kommissionens förhandsvägledning som överlämnades till Estland den 21 juni 2024. Det offentligfinansiella utrymmet härrör från den låga skuldnivån i Estland i kombination med den förväntade minskningen av det primära underskottet vid oförändrad politik. Det ökar den högsta nettoutgiftsökning som skulle säkerställa att den offentliga skulden ligger kvar på en sund nivå på medellång sikt och att underskottet i de offentliga finanserna ligger kvar under referensvärdet på medellång sikt, vilket framgår av tabell 3. I planen antas den potentiella BNP-tillväxten öka till 1 % 2025 (från 0,7 % 2024), innan den minskar till 0,5 % 2027 och 2028. I planen förväntas dessutom en ökning av tillväxten i BNP-deflatorn till 4,0 % 2025 (från 3,7 % 2024), innan den gradvis minskar till 2,8 % fram till 2028.

**Tabell 2: Nettoutgiftsbana och huvudsakliga antaganden i Estlands plan**

| | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | Genomsnitt under planens giltighetstid 2025–2028 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Nettoutgiftsökning (årlig i %) | 1,9 | 7,1 | 5,1 | 3,6 | 3,2 | 4,7 |

([8]) Rådets rekommendation av den 21 oktober 2024 om Estlands ekonomiska politik, budgetpolitik, sysselsättningspolitik och strukturpolitik.

| | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | Genomsnitt under planens giltighetstid 2025–2028 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Nettoutgiftsökning (kumulativ, i %, med 2023 som basår) | 1,9 | 9,2 | 14,8 | 18,9 | 22,6 | Ej tillämpligt |
| Potentiell BNP-tillväxt (%) | 0,7 | 1,0 | 0,9 | 0,5 | 0,5 | 0,7 |
| Inflation (tillväxt i BNP-deflatorn) (%) | 3,7 | 4,0 | 3,6 | 3,2 | 2,8 | 3,4 |

Källa: Estlands medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan och kommissionens beräkningar.

**Konsekvenser av planens nettoutgiftsåtaganden för den offentliga skulden**

(17) Om nettoutgiftsbanan i planen och de underliggande antagandena materialiseras kommer enligt planen den offentliga skulden att gradvis öka från 23,7 % av BNP 2024 till 28,6 % i slutet av anpassningsperioden (2028), såsom framgår av följande tabell. Efter anpassningen förväntas skuldkvoten fortsätta att öka på medellång sikt (dvs. fram till 2038) enligt planen, om än i långsammare takt, och uppgå till 32,6 % fram till 2038.

**Tabell 3: Utveckling för offentlig skuld och offentligt saldo i Estlands plan**

| | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2038 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Offentlig skuld (% av BNP) | 20,0 | 23,7 | 25,2 | 26,4 | 27,6 | 28,6 | 32,6 |
| Offentligt saldo (% av BNP) | - 2,4 | - 2,7 | - 3,0 | - 2,7 | - 2,3 | - 2,1 | - 1,5 |

Källa: Estlands medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan.

Enligt planen skulle den offentliga skulden alltså ligga kvar långt under fördragets referensvärde på 60 % av BNP på medellång sikt. Detta är sannolikt enligt antagandena i planen, eftersom skulden enligt alla deterministiska stresstester i kommissionens skuldhållbarhetsanalys beräknas ligga under 60 % av BNP senast 2038. Baserat på de politiska åtaganden och makroekonomiska antaganden som görs i planen uppfyller den nettoutgiftsbana som läggs fram i planen därför det krav på skulden som anges i artiklarna 6 a och 16.2 i förordning (EU) 2024/1263.

**Konsekvenser av planens nettoutgiftsåtaganden för det offentliga saldot**

(18) Baserat på planens nettoutgiftsbana och antaganden skulle det offentliga underskottet uppgå till 3 % av BNP 2025 och därefter gradvis förbättras till 2,1 % 2028. Enligt planen skulle det offentliga saldot i slutet av anpassningsperioden (2028) alltså inte överstiga referensvärdet på 3 % av BNP. Under tio år efter anpassningsperioden (dvs. fram till 2038) skulle det offentliga underskottet dessutom inte överstiga 3 % av BNP. Baserat på de politiska åtaganden och makroekonomiska antaganden som görs i planen uppfyller den nettoutgiftsbana som läggs fram i planen därför det krav på underskottet som anges i artiklarna 6 b och 16.2 i förordning (EU) 2024/1263.

**Planens förenlighet med skyddsmekanismen för underskottsresiliens**

(19) Om de antaganden och åtaganden som görs i planen materialiseras kommer det strukturella underskottet att ligga kvar under 1,5 % av BNP under hela anpassningsperioden. På grundval av de politiska åtagandena och makroekonomiska antagandena i planen kommer därför den gemensamma resiliensmarginal som avses i artikel 8.1

i förordning (EU) 2024/1263 att fortsätta att respekteras, och därför krävs inte den ytterligare förstärkning av det strukturella primärsaldot som avses i artikel 8.2 i förordning (EU) 2024/1263.

**Planens förenlighet med skyddsmekanismen för skuldhållbarhet**

(20) Enligt planen ser den offentliga skulden ut att ligga kvar under 60 % av BNP under hela anpassningsperioden. Skyddsmekanismen för skuldhållbarhet är därmed inte tillämplig.

**Planens makroekonomiska antaganden**

(21) Planen är baserad på ett antal antaganden som avviker från de antaganden som kommissionen översände till Estland den 21 juni. I planen används i synnerhet andra antaganden för den ursprungliga offentligfinansiella ställningen (inklusive skuldsättning, ökning av primära utgifter och strukturellt primärsaldo för 2024), real tillväxt i BNP och tillväxt i BNP-deflatorn. Det är nödvändigt att göra en noggrann bedömning av skillnaden mellan dessa antaganden för att säkerställa att de är underbyggda med starka och datadrivna ekonomiska argument, i synnerhet med tanke på att den genomsnittliga nettoutgiftsökningen i planen är högre än i referensbanan.

De skillnader i antaganden som har den mest betydande effekten på den genomsnittliga nettoutgiftsökningen anges nedan tillsammans med en bedömning av varje enskild skillnad.

— I planen antas en mer gynnsam ursprunglig offentligfinansiell ställning än vad kommissionen har antagit. För 2023 och 2024 återspeglar planen uppdaterade utfallsdata och nationella prognoser för skulden, ökningen av de primära utgifterna och det strukturella primärsaldot. Detta bidrar till en högre genomsnittlig nettoutgiftsökning under planens anpassningsperiod än enligt kommissionens antaganden. På grundval av de uppgifter som fanns tillgängliga vid tidpunkten för kommissionens bedömning av planen anser kommissionen att utgångspunkten är realistisk med tanke på de uppdaterade beräkningarna av det strukturella primärsaldot och produktionsgapet. Detta antagande anses därför vara vederbörligen motiverat.

— I planen antas en annan real tillväxt i BNP än kommissionens antaganden för perioden 2021–2028. Detta bidrar till en något annorlunda genomsnittlig nettoutgiftsökningsbana under anpassningsperioden i planen. Enligt nyare nationella prognoser, jämfört med kommissionens antagande, förväntas tillväxten bli starkare under 2025 men svagare från och med 2026. På det hela taget ligger BNP-tillväxten i genomsnitt kvar på samma nivå som kommissionens antagande och detta antagande i planen anses därför vara vederbörligen motiverat.

— I planen antas en tillväxt i BNP-deflatorn som i genomsnitt är 0,8 procentenheter högre under 2024 och 2025 jämfört med kommissionens antaganden. Detta bidrar till en högre genomsnittlig nettoutgiftsökningsbana under planens anpassningsperiod än enligt kommissionens antaganden. Den högre tillväxten i BNP-deflatorn bygger på nyare nationella prognoser och ligger i linje med kommissionens höstprognos 2024. Detta antagande anses därför vara vederbörligen motiverat.

Sammantaget leder alla skillnader i antaganden, och tillsammans med det offentligfinansiella utrymmet, till en genomsnittlig nettoutgiftsökning i planen som är högre än referensbanan. Kommissionen kommer att beakta ovanstående bedömning av planens antaganden i framtida bedömningar av efterlevnaden av nettoutgiftsbanan.

**Planens finanspolitiska strategi**

(22) Enligt den vägledande finanspolitiska strategin i planen kommer åtagandena om nettoutgifter att infrias genom både utgiftsbegränsningar och diskretionära åtgärder på inkomstsidan. De olika inkomståtgärder som anges i planen omfattar ändringar av inkomstskattelagen och höjda punktskattesatser, införande av en fordonsskatt samt införande av en tidsbegränsad säkerhetsavgift (som kommer att tas ut genom en ökning av mervärdesskatten från och med mitten av 2025 och genom en höjning av beskattningen av fysiska personers samtliga inkomster och av bolagsvinster från och med 2026). På utgiftssidan avser Estland att genomföra en budgetöversyn för 2023–2027 för att effektivisera användningen av statliga budgetmedel och tillhandahållandet av relevanta tjänster och verksamheter till optimala kostnader på grundval av statens mål. Samtidigt har Estland för avsikt att öka försvarsutgifterna och försvarsinvesteringarna. Specificeringen av de politiska åtgärder som ska antas måste bekräftas eller justeras och kvantifieras i de årliga budgetarna. Samtidigt finns det risker för genomförandet av den vägledande finanspolitiska strategin i planen, som beror på att den finanspolitiska anpassningen delvis baseras på ökade diskretionära åtgärder på inkomstsidan. Med tanke på den långsamma beräknade återhämtningen av tillväxten riskerar skatteuppbörden att bli lägre än vad som antas i planen. I utkastet till budgetplanen för 2025 specificeras dessutom de politiska åtgärder genom vilka nettoutgiftsåtagandet för 2025 kommer att infrias.

**Reform- och investeringsavsikter i planen som svar på de främsta utmaningarna fastställda inom ramen för den europeiska planeringsterminen och för hantering av unionens gemensamma prioriteringar**

(23) I planen beskrivs avsikter att genomföra reformer och investeringar för att hantera de främsta utmaningar som fastställts inom ramen för den europeiska planeringsterminen, särskilt i de landsspecifika rekommendationerna, och för att svara mot EU:s gemensamma prioriteringar. Planen omfattar elva reformer och investeringar, varav sex stöds ekonomiskt av faciliteten för återhämtning och resiliens och fyra av de sammanhållningspolitiska fonderna.

(24) När det gäller den gemensamma prioriteringen angående en rättvis grön och digital omställning, inbegripet de klimatmål som fastställs i förordning (EU) 2021/1119, innehåller planen flera reformer, utöver genomförandet av åtgärderna i Estlands återhämtnings- och resiliensplan. För det första omfattar planen reformen av förnybar el 100, som kräver en övergång till förbrukning av förnybar el senast 2030. För det andra omfattar planen antagandet av lagen om en klimatresilient ekonomi. Den lag som ska antas kommer att lägga grunden för en klimatresilient ekonomi genom att fastställa utsläppsmål för växthusgaser, uppmuntra användningen av ren teknik och öka resursutnyttjandet. Syftet med dessa två åtgärder är att ta itu med 2024 års landsspecifika rekommendationer (och tidigare års landsspecifika rekommendationer från 2023, 2022 och 2020), där Estland uppmanas att vidta åtgärder för att minska andelen oljeskiffer i energimixen och öka resursproduktiviteten genom biobaserad innovation.

(25) När det gäller den gemensamma prioriteringen angående social och ekonomisk resiliens, inbegripet den europeiska pelaren för sociala rättigheter, innehåller planen, utöver genomförandet av åtgärderna i Estlands återhämtnings- och resiliensplan, flera reformer. För det första innehåller planen åtgärder för att förbättra kvaliteten på och tillgången till särskild vård genom att omorganisera kontor och serviceställen för att säkerställa moderna levnadsvillkor för personer med psykiska störningar. För det andra kommer rehabiliteringssystemet att omorganiseras för att säkerställa att människor i behov av rehabilitering får tjänster i enlighet med sina egna behov, att tjänsterna är lättillgängliga och stöds samt att tjänsterna tillhandahålls på ett integrerat sätt genom sektorövergripande samarbete. För det tredje kommer olika förbättringar av hälso- och sjukvårdssystemet att utvecklas och genomföras. För det fjärde omfattar planen ytterligare reformer av långvarig vård och omsorg. Organisationen och finansieringen av sjukvårdstjänster som tillhandahålls dygnet runt samtliga dagar i veckan kommer att överföras till sjukförsäkringskassan från och med 2025. För det femte innehåller planen en reform av arbetslöshetsförmåner och arbetslöshetsförsäkring, och en utvidgning av arbetslöshetsförsäkringen till att omfatta nya arbetsformer övervägs. Syftet med dessa fem åtgärder är att ta itu med 2024 års landsspecifika rekommendationer (och implicit de landsspecifika rekommendationerna från 2023, 2022 och 2020) där Estland uppmanas att vidta åtgärder för att stärka det sociala skyddet, bland annat för att ta itu med fattigdomen bland äldre och genom att utvidga arbetslöshetsförmånerna, särskilt till personer med korta arbetsperioder och atypiska anställningsformer. De syftar också till att ta itu med 2024 års landsspecifika rekommendationer (och implicit de landsspecifika rekommendationerna från 2023, 2022 och 2020), där Estland uppmanas att förbättra tillgången till och finansieringen av hälso- och sjukvård och långvarig vård och omsorg. Planen omfattar också en reform av yrkesutbildningen. Denna åtgärd avser 2024 års landsspecifika rekommendationer (och implicit del av föregående års landsspecifika rekommendationer från 2019), där Estland uppmanas att förbättra kompetensutbudet genom omskolning och kompetenshöjning samt genom att bättre locka till sig och behålla talanger.

(26) När det gäller den gemensamma prioriteringen angående energitrygghet omfattar planen reformen av förnybar el 100, där man efterlyser en övergång till förbrukning av förnybar el senast 2030, utöver genomförandet av åtgärderna i Estlands återhämtnings- och resiliensplan. Syftet med denna åtgärd är att ta itu med 2024 års landsspecifika rekommendationer (och tidigare års landsspecifika rekommendationer från 2023, 2022 och 2020), där Estland uppmanas att vidta åtgärder för att minska andelen oljeskiffer i energimixen och öka resursproduktiviteten genom biobaserad innovation.

(27) När det gäller den gemensamma prioriteringen angående försvarskapacitet innehåller planen en förteckning över skattereformer under paraplybegreppet ”säkerhetstillägg”. Även om skatteintäkterna från nya eller ändrade skatter är fungibla, innebär regeringens motivering att det är en åtgärd för att öka försvarskapaciteten. Utöver ovannämnda ”säkerhetstillägg” innehåller planen dock inte några uttryckliga överväganden om försvarsrelaterade reformer och investeringar.

(28) Planen innehåller information om förenlighet och, i tillämpliga fall, komplementaritet med de sammanhållningspolitiska fonderna och med Estlands återhämtnings- och resiliensplan. I planen anges att förbättring av kvaliteten på och tillgängligheten till särskild vård, omorganisation av rehabiliteringssystemet och reform av långvarig vård och omsorg bidrar till mål P04 (socialt Estland) i sammanhållningspolitikens partnerskapsavtal och till del 6 (hälso- och sjukvård och socialt skydd) i faciliteten för återhämtning och resiliens. Reformen av arbetslöshetsersättning och arbetslöshetsförsäkring samt utvidgningen av arbetslöshetsförsäkringen till nya arbetsformer bidrar också till del 6 (hälso- och sjukvård och socialt skydd) i faciliteten för återhämtning och resiliens. Reformen av förnybar el 100 bidrar till del 4 (energi och energieffektivitet) och 8 (REPowerEU) i faciliteten för återhämtning och resiliens.

(29) Planen ger en översikt över Estlands behov av offentliga investeringar när det gäller EU:s gemensamma prioriteringar. När det gäller den gemensamma prioriteringen angående en rättvis grön och digital omställning identifieras i planen behovet av ytterligare investeringar i samband med genomförandet av lagen om en klimatresilient ekonomi. När det gäller den gemensamma prioriteringen angående social och ekonomisk resiliens identifieras i planen behovet av ytterligare investeringar med anknytning till integreringen av den sociala sektorn och hälso- och sjukvårdssektorn. När det gäller den gemensamma prioriteringen angående energitrygghet identifieras i planen behovet av de ytterligare investeringar som behövs för synkroniseringen med det europeiska elsystemet och för att öka andelen förnybar energi. När det gäller den gemensamma prioriteringen angående försvarskapacitet identifieras i planen behovet av ytterligare investeringar för att förstärka försvarskapaciteten.

**Slutsats av kommissionens bedömning**

(30) Kommissionen anser sammantaget att Estlands plan uppfyller kraven i förordning (EU) 2024/1263.

**RÅDETS ÖVERGRIPANDE SLUTSATS**

(31) Rådet välkomnar Estlands medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan och anser att ett fullständigt genomförande av denna skulle bidra till att säkerställa sunda offentliga finanser och stödja en hållbar offentlig skuldsättning samt en hållbar och inkluderande tillväxt.

(32) Rådet noterar kommissionens bedömning av planen. Rådet uppmanar dock kommissionen att lägga fram sin bedömning av framtida planer i ett annat dokument än kommissionens rekommendationer till rådets rekommendationer.

(33) Rådet noterar kommissionens bedömning av nettoutgiftsbanan och de huvudsakliga makroekonomiska antagandena i planen, inbegripet i förhållande till kommissionens förhandsvägledning, samt konsekvenserna av planens nettoutgiftsbana för det offentliga underskottet och den offentliga skulden. Rådet noterar kommissionens bedömning att de makroekonomiska och offentligfinansiella antagandena i vissa fall skiljer sig från kommissionens antaganden, bland annat för att ta hänsyn till uppdaterade makroekonomiska och finanspolitiska uppgifter, men att de på det hela taget är vederbörligen motiverade och underbyggda med starka ekonomiska argument. Rådet noterar den breda finanspolitiska strategin i planen och riskerna för utsikterna, vilka skulle kunna påverka förverkligandet av det makroekonomiska scenariot och de underliggande antagandena och genomförandet av planens nettoutgiftsbana. Rådet välkomnar särskilt att relevanta intressenter rådfrågades innan planen lämnades in, även om detta inte rapporterades i planen. Rådet noterar också att geopolitiska risker kan sätta press på försvarsutgifterna.

(34) Rådet förväntar sig att Estland är redo att vid behov anpassa sin finanspolitiska strategi för att säkerställa genomförandet av landets nettoutgiftsbana. Rådet är fast beslutet att noga övervaka den ekonomiska och finanspolitiska utvecklingen, inbegripet den som ligger till grund för planens scenario.

(35) Rådet anser att det är motiverat att i god tid inför nästa budgetövervakningsomgång föra ytterligare diskussioner för att nå en samsyn om de årliga övervakningskonsekvenserna av de kumulativa ökningstakterna för nettoutgifterna.

(36) Rådet noterar kommissionens beskrivning av reform- och investeringsbehoven och reform- och investeringsavsikterna, som svar på de främsta utmaningarna fastställda inom ramen för den europeiska planeringsterminen, och betonar vikten av att säkerställa att sådana reformer och investeringar genomförs. Rådet kommer på grundval av rapporter från kommissionen att bedöma sådana reformer och investeringar och övervaka genomförandet av dem inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

(37) Rådet ser fram emot de årliga lägesrapporterna från Estland som särskilt ska innehålla information om framstegen i genomförandet av den av rådet fastställda nettoutgiftsbanan och genomförandet av mer allmänna reformer och investeringar i samband med den europeiska planeringsterminen.

(38) I enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2024/1263 bör rådet rekommendera Estland den nettoutgiftsbana som anges i planen.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Estland att

1. säkerställa att nettoutgiftsökningen inte överstiger de maximala värden som fastställs i bilaga I till denna rekommendation.

Utfärdad i Bryssel den 21 januari 2025.

*På rådets vägnar*

A. DOMAŃSKI

*Ordförande*

*BILAGA I*

**Maximala ökningstakter för nettoutgifter**
**(årlig och kumulativ ökningstakt, i nominella termer)**

**Estland**

| År | | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 |
|---|---|---|---|---|---|
| Ökningstakter (%) | Årlig | 7,1 | 5,1 | 3,6 | 3,2 |
| | Kumulativ (*) | 9,2 | 14,8 | 18,9 | 22,6 |

(*) Kumulativa ökningstakter beräknas med 2023 som basår. De kumulativa tillväxttakterna används i den årliga övervakningen av efterlevnaden i efterhand på kontrollkontot.